

Ügyszám: 1081/B/1999

Előadó alkotmánybíró: Bihari Mihály Dr.

Az indítvány lényege: ▼

A határozat száma: 26/2000. (VII. 6.) AB határozat

ABH oldalszáma: 2000/164

A határozat kelte: Budapest, 07/04/2000

A határozat szövege: ▼

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Szent István államalapításának emlékéről és a Szent Koronáról szóló 2000. évi I. törvény egyes rendelkezései alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítványokat elutasítja.

Ezt a határozatát az Alkotmánybíróság a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

A Szent István államalapításának emlékéről és a Szent Koronáról szóló 2000. évi I. törvényt (a továbbiakban: koronatorvény), illetve annak egyes rendelkezéseit több indítvány is támadta. Ezeket az Alkotmánybíróság egyesítette és egy eljárás keretében bírálta el.

1. Az egyik indítvány szerint alkotmányellenes az, hogy a koronatorvény "a korona jogállását" közvetlenül érintő kérdésekben csak a jelenlevő képviselők több mint felének szavazatával alkotott törvényt.

Az indítványozók azzal érveltek, hogy az Alkotmány 76. § (2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság címerének része a Szentkorona. Továbbá az Alkotmány 76. § (3) bekezdése alapján a Magyar Köztársaság címeréről szóló törvény elfogadásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

Ezeknek az alkotmányos rendelkezéseknek megfelelően került megalkotásra a Magyar Köztársaság nemzeti jelképeinek és a Magyar Köztársaságra utaló elnevezésnek a használatáról szóló 1995. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: címertörvény). A címertörvény 3. § (3) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy

a címer használatára vonatkozó szabályokat a címer elkülöníthető elemeire (Szentkorona, pajzs) is alkalmazni kell. Ennélfogva a Szent Koronával történő rendelkezés (őrzési hely, közjogi hagyományainkban betöltött szerep) kizárólag az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvényben lett volna lehetséges.

Az indítványozók tehát formai alkotmányellenesség miatt a koronatorvény címében az "és a Szent Koronáról", preambulumban a "A Szent Korona a magyar állam folytonosságát és függetlenségét megtestesítő ereklyeként él a nemzet tudatában és a magyar közjogi hagyományban. Az államalapítás ezeréves évfordulója alkalmából Magyarország méltó helyére emeli a Szent Koronát, és a nemzet múzeumából a nemzetet képviselő Országgyűlés oltalma alá helyezi", továbbá az "és a Szent Korona kiemelkedő történelmi jelentőségére" szövegrész, valamint a 2. § (2) bekezdésében és 3. §-ban a "Szent Koronát" szövegrészek, végül a "Koronatanácsot" felállító 4-5. §-ok megsemmisítését javasolják.

2. Az indítványozók kérik továbbá a koronatorvény 5. § (1) bekezdésében szereplő "a köztársasági elnök", valamint "a Testület elnöke a köztársasági elnök" szövegrészek megsemmisítését.

Indokolásul az Alkotmány 30/A. § (1) és (2) bekezdéseire hivatkoznak, melyek taxatíve felsorolják a köztársasági elnök jogköreit. Álláspontjuk szerint az (1) bekezdés m) pontja és a (2) bekezdés összevetéséből kitűnik, hogy törvény csak egyedi ügyben való döntésre jogosíthatja fel az elnököt, általános hatáskört számára nem állapíthat meg.

Az indítványozók álláspontja szerint a köztársasági elnök "tagsága a Koronatanácsban" "új, általános hatáskört ad az államfőnek". Ezért a koronatorvény kifogásolt rendelkezése "burkolt alkotmánymódosításnak tekinthető".

3. A másik indítvány kizárólag a koronatorvény 4-5. §-ainak megsemmisítésére tesz javaslatot. Az indítványozó szerint a Szent Korona Testület létrehozásával a magyar államszervezeten belül új, testületi jellegű intézmény jött létre, meghatározott feladattal és felelősséggel. Mivel ennek tagjai az állam magas beosztású tisztségviselői, a törvény - az indítványozó meglátása szerint - megváltoztatja a magas beosztású tisztségviselők feladatkörét, egymáshoz való viszonyát, és ezzel a magyar közjogi rendszert. Erre tekintettel az indítványozó az Alkotmány 19., 21., 29., 30., 30/A., 32/A., 33. és 35. §-ainak sérelmét véli megállapíthatónak.

II.

Az Alkotmánynak az indítványokkal érintett rendelkezései:

"19. § (1) A Magyar Köztársaság legfelsőbb államhatalmi és népképviselői szerve az Országgyűlés.

(2) Az Országgyűlés a népszuverenitásból eredő jogait gyakorolva biztosítja a társadalom alkotmányos rendjét, meghatározza a kormányzás szervezetét, irányát és feltételeit.

(3) E jogkörében az Országgyűlés

- a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát;
- b) törvényeket alkot;
- c) meghatározza az ország társadalmi-gazdasági tervét;
- d) megállapítja az államháztartás mérlegét, jóváhagyja az állami költségvetést és annak végrehajtását;
- e) dönt a Kormány programjáról;
- f) megkötöti a Magyar Köztársaság külkapcsolatai szempontjából kiemelkedő fontosságú nemzetközi szerződéseket;
- g) dönt a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötés kérdéséről;
- h) hadiállapot vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot, és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;
- i) az alkotmányos rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erőszakos cselekmények, elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén (a továbbiakban együtt: szükségállapot) szükségállapotot hirdet ki;
- j) dönt a fegyveres erők külföldi vagy országon belüli alkalmazásáról;
- k) megválasztja a Köztársaság elnökét, a miniszterelnököt, az Alkotmánybíróság tagjait, az országgyűlési biztosokat, az Állami Számvevőszék elnökét és alelnökeit, a Legfelsőbb Bíróság elnökét és a legfőbb ügyészt;
- l) a Kormánynak - az Alkotmánybíróság véleményének kikérése után előterjesztett - javaslatára feloszlatja azt a helyi képviselőtestületet, amelynek működése az Alkotmánnyal ellentétes; dönt a megyék területéről, nevééről, székhelyéről, a megyei jogú várossá nyilvánításáról és a fővárosi kerületek kialakításáról;
- m) közkegyelmet gyakorol.

(4) A (3) bekezdés g), h), i) és j) pontjában meghatározott döntéshez az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges."

"21. § (1) Az Országgyűlés elnököt, alelnököket és jegyzőket választ tagjai sorából.

(2) Az Országgyűlés állandó bizottságokat alakít tagjaiból, és bármely kérdés megvizsgálására bizottságot küldhet ki.

(3) Az országgyűlési bizottságok által kért adatokat mindenki köteles a rendelkezésükre bocsátani, illetőleg köteles előttük vallomást tenni."

"29. § (1) Magyarország államfője a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és örökdik az államszervezet demokratikus működése felett.

(2) A köztársasági elnök a fegyveres erők főparancsnoka."

"30. § (1) A köztársasági elnöki tisztség összeegyeztethetetlen minden más állami, társadalmi és politikai tisztséggel vagy megbízással. A köztársasági

elnök más kereső foglalkozást nem folytathat, és egyéb tevékenységéért - a szerzői jogi védelem alá eső tevékenységet kivéve - díjazást nem fogadhat el.

(2) A köztársasági elnök tiszteletdíjáról, kedvezményeiről és az őt megillető költségtérítés összegéről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges."

"30/A. § (1) A köztársasági elnök

- a) képviseli a magyar államot,
- b) a Magyar Köztársaság nevében nemzetközi szerződéseket köt, ha a szerződés tárgya a törvényhozás hatáskörébe tartozik, a szerződés megkötéséhez az Országgyűlés előzetes hozzájárulása szükséges,
- c) megbízza és fogadja a nagyköveteket és a követeket,
- d) kitézi az országgyűlési és a helyi önkormányzati általános választásokat, valamint az országos népszavazás időpontját;
- e) részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés és az országgyűlési bizottságok ülésein,
- f) javaslatot tehet az Országgyűlésnek intézkedés megtételére,
- g) népszavazást kezdeményezhet,
- h) kinevezi és felmenti - külön törvényben meghatározott szabályok szerint - az államtitkárokat,
- i) külön törvényben meghatározott személy vagy szervezet javaslatára kinevezi és felmenti a Magyar Nemzeti Bank elnökét, alelnökeit és az egyetemi tanárokat; megbízza és felmenti az egyetemek rektorait; kinevezi és előlépteti a tábornokokat; megerősíti tisztségében a Magyar Tudományos Akadémia elnökét,
- j) adományozza a törvényben meghatározott címeket, érdemrendeket, kitüntetések és engedélyezi viselésüket,
- k) gyakorolja az egyéni kegyelmezés jogát,
- l) dönt az állampolgársági ügyekben,
- m) dönt mindazokban az ügyekben, amelyeket külön törvény a hatáskörébe utal.

(2) A köztársasági elnöknek az (1) bekezdésében meghatározott minden intézkedéséhez és rendelkezéséhez - az a), d), e), f) és g) pontban foglaltak kivételével - a miniszterelnöknek vagy az illetékes miniszternek az ellenjegyzése szükséges."

"32/A. § (1) Az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) Az Alkotmánybíróság alkotmányellenesség megállapítása esetén megsemmisíti a törvényeket és más jogszabályokat.

(3) Az Alkotmánybíróság eljárását törvényben meghatározott esetekben bárki kezdeményezheti.

(4) Az Alkotmánybíróság tizenegy tagját az Országgyűlés választja. Az Alkotmánybíróság tagjaira az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselő csoportjainak egy-egy tagjából álló jelölő bizottság tesz javaslatot. Az Alkotmánybíróság tagjainak megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(5) Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai pártoknak, és az Alkotmánybíróság hatásköréből adódó feladatokon kívül politikai tevékenységet nem folytathatnak.

(6) Az Alkotmánybíróság szervezetéről és működéséről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

“33. § (1) A Kormány

- a) miniszterelnökből és
- b) miniszterekből áll.

(2) A miniszterelnököt az általa kijelölt miniszter helyettesíti.

(3) A miniszterelnököt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés tagjai többségének szavazatával választja. A miniszterelnök megválasztásáról, továbbá a Kormány programjának elfogadásáról az Országgyűlés egyszerre határoz.

(4) A minisztereket a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki és menti fel.

(5) A Kormány a miniszterek kinevezésével alakul meg. A Kormány tagjai a Kormány megalakulása után az Országgyűlés előtt esküt tesznek.”

“35. § (1) A Kormány

- a) védi az alkotmányos rendet, védi és biztosítja az állampolgárok jogait;
- b) biztosítja a törvények végrehajtását;
- c) irányítja a minisztériumok és a közvetlenül alárendelt egyéb szervek munkáját, összehangolja tevékenységüket;
- d) a belügyminiszter közreműködésével biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését;
- e) biztosítja a társadalmi-gazdasági tervek kidolgozását, gondoskodik megvalósulásukról;
- f) meghatározza a tudományos és kulturális fejlesztés állami feladatait, és biztosítja az ezek megvalósulásához szükséges feltételeket;
- g) meghatározza a szociális és egészségügyi ellátás állami rendszerét, és gondoskodik az ellátás anyagi fedezetéről;
- h) irányítja a fegyveres erők, a rendőrség és a rendészeti szervek működését;
- i) az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztető elemi csapás, illetőleg következményeinek az elhárítása (a továbbiakban: veszélyhelyzet), valamint a közrend és a közbiztonság védelme érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket;
- j) közreműködik a külpolitika meghatározásában; a Magyar Köztársaság Kormánya nevében nemzetközi szerződéseket köt;
- k) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket törvény a hatáskörébe utal.

(2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell

hirdetni.

(3) Veszélyhelyzetben a Kormány az Országgyűlés felhatalmazása alapján egyes törvények rendelkezéseitől eltérő rendeleteket és intézkedéseket hozhat. A veszélyhelyzetben alkalmazható szabályokról szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(4) A Kormány - jogszabály kivételével - az alárendelt szervek által hozott minden olyan határozatot vagy intézkedést megsemmisít, illetőleg megváltoztat, amely törvénybe ütközik."

"76. § (3) A Magyar Köztársaság címeréről, zászlajáról és azok használatáról szóló törvény elfogadásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges."

A címertörvény érintett rendelkezése:

"3. § (1) Ha törvény, illetőleg törvény felhatalmazása alapján jogszabály másként nem rendelkezik, magánszemély a foglalkozásának (hivatásának) gyakorlása során, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet - az 1. §-ban említett szerveken (személyeken) kívül - a tevékenysége során, illetőleg a szervezete jelképeként vagy ennek részeként a címert nem használhatja.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni - a Magyar Köztársaság hivatalos lapjai kivételével - a sajtótermékek címfeliratára is.

(3) Az (1) és (2) bekezdést a címer elkülöníthető elemeire (Szentkorona, pajzs) is alkalmazni kell."

A koronátörvény érintett rendelkezései:

"1. § A Szent István-i államalapítás a magyar történelem meghatározó sorsfordulója, ezért emlékét az Országgyűlés e törvényben megörökíti.

2. § (1) A Szent Koronához tartozó jelvények

- a) a királyi jogar,
- b) a koronázási palást,
- c) az országalma,
- d) a koronázási kard.

(2) A Szent Koronát és a hozzá tartozó jelvényeket - a koronázási palást kivételével - az Országgyűlés épületében őrzik.

(3) A koronázási palást őrzési helye a Magyar Nemzeti Múzeum.

3. § A Szent Koronát és a hozzá tartozó jelvényeket - az őrzés helyéül szolgáló épületre irányadó látogatási rendnek megfelelően - bárki megtekintheti. A megtekintést a nemzeti ünnepeken ingyenesen kell biztosítani.

4. § (1) A Szent Koronának és a hozzá tartozó jelvényeknek a védelmére és megóvására, valamint a velük kapcsolatos intézkedések megtételére az Országgyűlés Szent Korona Testületet (a továbbiakban: Testület) hoz létre.

(2) A Testület az (1) bekezdésben említett feladatai körében

- a) dönt a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények őrzési helyéről, ha annak szükségessége felmerül,
- b) kezdeményezi a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények állagának megóvásához, helyreállításához szükséges intézkedéseket az arra jogosult hatóságnál,
- c) ellenőrzi a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények megóvására vonatkozó előírások folyamatos megtartását,
- d) hozzájárulást ad a Szent Koronáról és a hozzá tartozó jelvényekről hiteles másolat készítéséhez,
- e) hozzájárulást ad a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények tudományos vizsgálatához.

(3) A Testület a (2) bekezdésben említett feladatait az érintett tudományágakat képviselő szakértők bevonásával látja el.

5. § (1) A Testület tagja a köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. A Testület elnöke a köztársasági elnök. A Testület elnökének akadályoztatása esetén az elnöki feladatokat a Testület korelnöke látja el.

(2) A Testület szükség szerint, de legalább évente egyszer ülésezik. A Testület ülését az elnök hívja össze. Az ülés akkor határozatképes, ha a Testület legalább három tagja jelen van. A Testület a döntéseit egyszerű többséggel hozza.

(3) A Testület - feladatkörében hozott - döntései a Szent Koronával és a hozzá tartozó jelvényekkel kapcsolatos vagyonkezelői feladatokat ellátó szervezetre kötelezőek.

(4) A Testület tagjai díjazásban nem részesülnek.

(5) A Testület a működésének részletes szabályait maga állapítja meg.

6. § Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.”

III.

Az indítványok megalapozatlanok.

Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványok három szabályozási kört érintenek, melyeket el kell határolni egymástól. Az első kérdés a Magyar Köztársaság címerének mibenléte. Az Alkotmány 76. § (2) bekezdése a címertan szabályainak megfelelően meghatározza a címert:

“A Magyar Köztársaság címere hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármashalomnak arany koronás kiemelkedő

középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szentkorona nyugszik.”

A Szentkorona az Alkotmány 76. § (2) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaság címerének része. A címer meghatározása, esetleges módosítása az országgyűlési képviselők kétharmados többségének támogatását igénylő alkotmányi szabályozás tárgya.

A második kérdéskört a címer és annak elkülöníthető elemei (Szentkorona, pajzs) használatának szabályai alkotják. Ezekről a címertörvény rendelkezik. A címertörvény elfogadásához és módosításához - az Alkotmány 76. § (3) bekezdésének megfelelően - az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A harmadik szabályozási körbe a Szent Korona mint tárgy elhelyezésével, kezelésével stb. kapcsolatos szabályok tartoznak. Az Alkotmánybíróságnak jelen eljárásban az e kérdéseket rendező koronatorvény alkotmányossága tekintetében kellett állást foglalnia.

2. Az Alkotmányban szereplő, a címer részét alkotó "Szentkoronától" mint heraldikai ábrázolástól megkülönböztetendő a koronatorvényben szereplő "Szent Korona" mint tárgy. Fentiekből következően a Szent Korona mint tárgy közjogi funkcióval nem bír, a tulajdonos állam pedig - a törvények szabta keretek között - rendelkezhet vele. A Szent Korona az állam tulajdonát képezi, a kincstári vagyonhoz tartozik, ezért kezelésére az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) rendelkezései irányadók. A Szent Korona egyben a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: múzeumi törvény) rendelkezései értelmében védetté nyilvánított kulturális tárgy. A Szent Koronára mint tárgyra nézve sem az Alkotmány, sem a címertörvény nem tartalmaz rendelkezést. Ebből következően a Szent Koronát érintő szabályokat tartalmazó koronatorvénynek az Alkotmány 76. §-ával vagy a címertörvénnyel való ütközése nem állapítható meg, és a koronatorvény elfogadásának a képviselők kétharmados többségéhez kötése alkotmányosan nem indokolható.

A Szentkorona ábrázolása mint heraldikai elem közjogi jelentőségű, hiszen a Magyar Köztársaság címerének része. A címer használatának szabályait a címertörvény tartalmazza. A címertörvény azonban a Szent Koronáról mint tárgyról nem rendelkezik. Ezért nem megalapozott az az indítványozói álláspont, miszerint a törvényhozó a címertörvény elfogadásakor a Szent Korona mint tárgy "jogállásának egyik aspektusát, nevezetesen használatát, az összes országgyűlési képviselő kétharmadának szavazatával elfogadott törvényben szabályozta."

Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a koronatorvény Szent Koronára vonatkozó rendelkezéseinek formai alkotmányellenesség miatt történő megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

IV.

1. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az állam mint tulajdonos a tulajdonában álló vagyontárgyakkal – a törvények szabta keretek között – rendelkezhet. Nincs alkotmányjogi akadálya annak, hogy a tulajdonos a tulajdon részjogosítványainak gyakorlását bármilyen szervre, testületre ruházza. Következésképpen a Szent Korona Testületnek a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények védelmére és megóvására, valamint a velük kapcsolatos intézkedések megtételére történő létrehozása alkotmányossági szempontból nem kifogásolható.

A koronatorvény 5. § (3) bekezdése értelmében a Testület – feladatkörében hozott – döntései a Szent Koronával és a hozzá tartozó jelvényekkel kapcsolatos vagyongazdálkodási feladatokat ellátó szervezetre kötelezőek, a koronatorvény e rendelkezése a Magyar Köztársaság alkotmányos közjogi berendezkedését, a közjogi szereplők egymáshoz való viszonyát, a hatalmi ágak elválasztását semmilyen formában nem érinti.

A Testület mozgásterét igen szűk, hiszen a koronázási jelvények kezelésével, őrzésével, stb. kapcsolatos előírásokat az Áht. és a múzeumi törvény részletesen meghatározzák.

Azzal, hogy a koronatorvény értelmében a Testület tagjai a legmagasabb közjogi méltóságok, valamint a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, a jogalkotó – a koronatorvény indokolása szerint – azt kívánta kifejezni, hogy "a Szent Korona ma már a magyar államiság történeti emlékeként, tiszteletre méltó ereklyetárgyként él a magyar nemzet tudatában", ezért a "törvény célja, hogy a Testület felállításával az államot és a tudományt legmagasabb szinten képviselő önálló szervezet legyen felelős a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények épségének megóvásáért és a jövő számára való megőrzéséért."

2. Az Alkotmány 30/A. §-ával kapcsolatos indítványozói felvetéssel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság utal a 48/1991. (IX. 26) AB határozatban kifejtettekre, miszerint "az Alkotmány 48. §-ában meghatározott kinevezési jog kivételével az Alkotmány vagy külön törvény által a köztársasági elnök hatáskörébe utalt minden kinevezéshez, előléptetéshez, tisztségben való megerősítéshez, valamint felmentéshez (a továbbiakban együtt: kinevezés), továbbá a köztársasági elnök hatáskörébe tartozó jóváhagyáshoz a miniszterelnök vagy az illetékes miniszter ellenjegyzése szükséges. Az ellenjegyzés a köztársasági elnök aktusának érvényességi kelléke. Az ellenjegyzés megtörténtével a Kormány vállalja a politikai felelősséget a köztársasági elnök aktusáért az Országgyűlés előtt." (ABH 1991. 189, 191.) A miniszter(elnök)i ellenjegyzés a fentiek szerint mindazon kinevezési ügyekben érvényességi kelléke a köztársasági elnök aktusának, amelyek egyébként a végrehajtó hatalom hatáskörébe tartoznak.

A kinevezési döntéseken túlmenően a köztársasági elnöknek vannak egyéb hatáskörei is. Ezek közül némelyiket maga az Alkotmány tartalmazza [pl. Alkotmány 22. § (2) bekezdése], némelyiket az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés m) pontja alapján alkotott külön törvényi rendelkezés. Az (1) bekezdés

ugyanis nem zárt taxációt fogalmaz meg a köztársasági elnök hatáskörére vonatkozóan: az m) pont kifejezetten tartalmazza annak lehetőségét, hogy külön törvény további hatásköröket állapítson meg az államfő részére.

Az Alkotmány 30/A. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésében foglalt köztársasági elnöki hatáskörök gyakorlása - az a), d), e), f) és g) pontban foglaltak kivételével - miniszter(elnök)i ellenjegyzéshez kötött. Az Alkotmány nem tartalmaz rendelkezést a tekintetben, hogy az m) pont alapján alkotott külön törvényekben megállapított köztársasági elnöki hatáskör gyakorlása miniszter(elnök)i ellenjegyzéshez kötött-e. A külön törvényekben meghatározott köztársasági elnöki hatáskörök közül értelemszerűen csak azok követelik meg a miniszter(elnök)i ellenjegyzést, amelyeknél a politikai felelősség átvállalásának szükségessége egyáltalán felmerül, vagyis amelyek egyébként a végrehajtó hatalom feladatkörébe tartoznak.

A koronatorvény 5. §-ának azon rendelkezése, miszerint a Szent Korona Testület elnöke a köztársasági elnök és a Testület ülését az elnök hívja össze, az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés m) pontja alapján hatáskört állapít meg a köztársasági elnök számára, ennek gyakorlása azonban miniszter(elnök)i ellenjegyzéshez nem kötött. A Testület összehívása ugyanis nem tartozik eleve a végrehajtó hatalom feladatkörébe, így a parlamenttel szembeni politikai felelősség átvállalásának szükségessége nem merül fel. A koronatorvény e rendelkezése ezért alkotmányjogi szempontból nem kifogásolható.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a koronatorvénynek a Szent Korona Testület felállításáról és feladatköreiről rendelkező 4-5. §-ainak megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

3. Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét a közérdeklődésre tekintettel rendelte el.

Dr. Holló András
az Alkotmánybíróság
helyettes elnöke

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály
előadó alkotmánybíró

Dr. Czucz Ottó
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila
alkotmánybíró

Dr. Kiss László
alkotmánybíró

Dr. Strausz János
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Dr. Vasadi Éva
alkotmánybíró